

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **OPTIMA GAZ s. r. o.**, se sídlem Dubějovická 361, Trhový Štěpánov, zastoupeného JUDr. Milanem Kloudou, advokátem se sídlem Roháčova 77, Praha 3, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí Celního ředitelství Praha ze dne 19. 4. 2011, čj. 7347/2011-1701-21, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 7. 2012, čj. 11 Af 50/2011 – 34,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 7. 2012, čj. 11 Af 50/2011 – 34, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalším u řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Platebními výměry vydanými Celním úřadem Benešov ze dne 26. 7. 2010, pod č. 17327/2009-176600-024, č. 17337/2009-176600-024, č. 17338/2009-176600-024, č. 17339/2009 176600-024, č. 17354/2009-176600-024, č. 17355/2009-176600-024, č. 17356/2009-176600-024, č. 17357/2009-176600-024, č. 17358/2009-176600-024, byla žalobci vyměřena spotřební daň z minerálních olejů – zkapalněných ropných plynů - v celkové částce 738 229 Kč společně s 10% zvýšením za opožděné podání daňového přiznání ve výši 73 826 Kč.

[2] Celní ředitelství Praha rozhodnutím ze dne 19. 4. 2011, čj. 7347/2011-1701-21, zamítlo odvolání žalobce proti prvně uvedenému platebnímu výměru (pozn. NSS: v souvislosti s nabytím účinnosti zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění zákona č. 407/2012 Sb., stávající celní ředitelství zanikla ke dni 1. 1. 2013. V

nedokončených řízeních ve správním soudnictví se dnem 1. 1. 2013 jejich nástupcem stalo Generální ředitelství cel).

II.

[3] Žalobce napadl žalobou u Městského soudu v Praze rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 4. 2011, čj. 7347/2011-1701-21. V žalobě dále namítl, že odvolací orgán nerozhodl o dalších osmi platebních výměrech Celního úřadu Benešov. Městský soud žalobu zamítl rozsudkem ze dne 24. 7. 2012, čj. 11 Af 50/2011 – 34.

[4] Městský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že se žalobce domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí, jímž měl žalovaný rozhodnout o odvolání proti celkem devíti platebním výměrům ze dne 26. 7. 2010. Zároveň ale namítal, že žalovaný nerozhodl o jeho odvoláních proti osmi dalším platebním výměrům. Soud zdůraznil, že je při přezkoumání důvodnosti žaloby vázán jednak samotnými žalobními důvody a jednak žalobním petitem. Z žalobního návrhu je zřejmé, že se žalobce domáhá přezkoumání a zrušení pouze jednoho rozhodnutí, a to rozhodnutí ze dne 19. 4. 2011, čj. 7347/2011-1701-21, jímž bylo pravomocně rozhodnuto o jeho odvolání proti platebnímu výměru ze dne 26. 7. 2010, č. 17327/2009-176600-024. Pokud má žalobce za to, že žalovaný nerozhodl o jeho odvolání proti dalším platebním výměrům, pak tato žalobní námitka není ve vztahu k posuzované žalobě důvodná. Z výše uvedených důvodů se soud mohl zabývat důvodností žaloby jen ve vztahu k rozhodnutí žalovaného čj. 7347/2011-1701-21. Na jeho zákonnost nemá žádný vliv otázka, zda bylo či nebylo žalovaným rozhodnuto i o odvolání proti dalším výměrům. Soud podotkl, že právní řád zná instituty, jimiž se žalobce mohl účinně bránit proti případné nečinnosti žalovaného.

[5] Městský soud odmítl námitku, že žalobce zaplatil za vývoz plynu v uvedených devíti případech spotřební daň neoprávněně, protože daň byla vybrána v místě dovozu na Slovensku; na jedno zboží přitom nelze spotřební daň uvalit dvakrát. Soud s poukazem na § 9 odst. 3 písm. f) a § 28 odst. 1 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění účinném pro rok 2008, uvedl, že v posuzovaném případě došly celní úřady obou stupňů ke správnému závěru, že žalobce porušil režim podmíněného osvobození od daně během dopravy vybraných výrobků. Okamžikem tohoto porušení vznikla žalobci povinnost spotřební daň přiznat a zaplatit.

[6] Z obsahu předloženého spisového materiálu je podle soudu zřejmé, že žalobce neprovedl vykládku a nakládku, nepřijal ani nevydal minerální oleje přes příjmové a výdajové měřidlo daňového skladu. Žalobce nesplnil povinnost zajistit, aby vybrané výrobky byly ve stanovené lhůtě dopraveny do daňového skladu a byly přijaty daňovým skladem, a aby byly přijaty oprávněným příjemcem nebo daňovým zástupcem. Tím porušil povinnosti stanovené v § 24 odst. 5 zákona o spotřebních daních, současně naplnil skutkovou podstatu správního deliktu vymezeného v § 28 odst. 1 písm. a) téhož zákona a porušil podmínky vydaného povolení k provozování daňového skladu ze dne 19. 1. 2007. Městský soud zdůraznil, že sám žalobce v žalobě připustil, že se dopustil porušení režimu daňového skladu tím, že dovezený plyn nebyl fyzicky přepuštěn přes měřidla daňového skladu.

[7] Městský soud nepřisvědčil ani žalobní argumentaci, podle níž byl plyn vyvezen

do zahraničí a nepodléhal spotřební dani i přesto, že nebyl stočen do daňového skladu. Žalobce své pochybení vysvětluje jako administrativní chybu, za kterou mu byla udělena ve všech případech pokuta. V tomto směru žalobce poukázal na to, že se žalovaný nevypořádal s odvolací námitkou, týkající se nepřiměřené tvrdosti dopadu tohoto pochybení do majetkové sféry žalobce, který byl nucen zaplatit spotřební daň. Soud konstatoval, že žalovaný se uvedenou námitkou žalobce zabýval a podle soudu zcela správně dovodil, že na daný případ nelze aplikovat § 28 odst. 2 zákona o spotřebních daních. To, že plyn nebyl stočen do daňového skladu, nelze považovat za administrativní chybu nebo za výsledek nepředvídatelné a neodvratitelné události, nýbrž za závažné porušení zákona o spotřebních daních. Žalobce jako jediné důvody, jimiž ospravedlňoval své protiprávní jednání, uváděl vliv konkurenčního prostředí a tlak odběratele. Městský soud uzavřel, že bylo na žalobci, aby zajistil výkon své podnikatelské činnosti v souladu s obecně závaznými právními předpisy a s vydaným povolením k provozování daňového skladu.

III.

[8] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností, v níž předně upozornil, že podáním ze dne 23. 9. 2011 požádal městský soud, aby ve věci nařídil jednání. Stěžovatel (pozn. NSS – stěžovatel patrně omylem uvedl, že žalovaný) však k jednání nebyl předvolán. Tvrzení soudu, že žádný z účastníků řízení výslovně nepožádal o nařízení ústního jednání, proto neodpovídá skutečnosti. Stěžovatel (pozn. NSS – stěžovatel i zde patrně omylem uvedl, že žalovaný) tak byl zkrácen na svých právech. Na jednání chtěl zejména vysvětlit, proč napadl jen jedno správní rozhodnutí. Stalo se tak proto, že mu bylo do datové schránky zasláno všech devět platebních výměrů najednou. Stěžovatel omylem považoval tato rozhodnutí za stejná (jsou si velmi podobná), a proto k odvolání došlo jen u platebního rozkazu č. 17327/2009-176600-024 ze dne 26. 7. 2010.

[9] Stěžovatel připustil, že porušil zákonná ustanovení o manipulaci se zbožím v daňovém skladu a byl za to správně potrestán uložením pokuty a odnětím povolení provozovat daňový sklad. Byl tedy sankcionován dostatečně. Stěžovatel má za to, že soud nesprávně posoudil právní otázku zdanění zboží dovezeného ze státu Evropské unie a jeho následného vývozu do státu Evropské unie. Přestože bylo Celnímu úřadu v Benešově známo, že zboží bylo vyvezeno na Slovensko, kde byla zaplacená spotřební daň, požadoval zaplacení spotřební daně i po stěžovateli. Spotřební daň tak byla zaplacená dvakrát.

[10] Stěžovatel se domnívá, že městský soud se otázkou dvojího zdanění zabýval pouze okrajově a dostatečně jej nezohlednil. Nezdůvodnil ani svůj závěr o nedůvodnosti námitky, že na jedno zboží nelze spotřební daň uvalit dvakrát. Soud nepřihlédl ke směrnici č. 2008/118/ES, která brání dvojímu zdanění. Nevěnoval se ani tomu, proč tato směrnice v čl. 10 odst. 5 umožňuje, aby po předložení důkazu o výběru spotřební daně v druhém členském státě, byla daň vrácena či prominuta. V tomto směru stěžovatel poukázal na rozsudek městského soudu ze dne 26. 10. 2011, čj. 3 Af 12/2010 - 53, kterým byla alespoň přiznána existence uvedené směrnice.

[11] Stěžovatel s poukazem na § 28 odst. 2 zákona o spotřebních daních uvedl, že zákonodárce připustil, že v mimořádných případech nemusí být spotřební daň vybrána. Rozhodnutí žalovaného považuje za vadné i z morálního hlediska.

IV.

[12] Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Nedůvodnost kasační stížnosti žalovaný opírá zejména o § 24 odst. 5 a § 28 odst. 1 písm. a) zákona o spotřebních daních. V posuzovaném případě nenastaly podmínky pro aplikaci liberačních důvodů obsažených v § 28 odst. 2 téhož zákona. Stěžovateli vznikla ke dni 23. 1. 2008 v důsledku porušení režimu podmíněného osvobození od daně v souladu s § 9 odst. 3 písm. f) zákona o spotřebních daních povinnost daň přiznat a zaplatit, neboť vybrané výrobky nepřijal do daňového skladu.

[13] Odkaz stěžovatele na směrnici Rady 2008/118/ES nic nemění na správnosti právního posouzení případu. Nadto, v době dovozu výrobků stěžovatele byla platná směrnice Rady 92/12/EHS. Stěžovatel sice uvádí, že daň byla vybrána příjemcem na Slovensku, tuto skutečnost ovšem nedoložil důkazními prostředky. Podle žalovaného není pravdou, že by směrnice Rady nepřipouštěly faktické dvojí zdanění. Při zjištění, že daný výrobek byl zdaněn dvakrát a při naplnění zákonných podmínek je možné se domoci vrácení spotřební daně v členském státě, v němž nebyly vybrané výrobky spotřebovány, nebo nedošlo k porušení režimu podmíněného osvobození od daně. Žalovaný má za to, že v době rozhodování byly splněny veškeré podmínky pro vydání předmětného platebního výměru. Upozornil, že je plně v dispozici stěžovatele požádat o vrácení spotřební daně. Rozhodnutí o uznání či neuznání je předmětem případného opravného prostředku.

V.

[14] Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[15] Kasační stížnost je důvodná.

[16] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou, podle které byl stěžovatel zkrácen na svých právech tím, že městský soud rozhodoval ve věci postupem dle § 51 odst. 1 s. ř. s., aniž by k tomu byly dány předpoklady.

[17] Podle uvedeného ustanovení soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen. Podle § 51 odst. 2 s. ř. s. rozhoduje soud bez jednání o věci samé i v dalších případech, stanoví-li tak tento zákon. Výslovně tak soudní řád správní stanoví v § 76 odst. 1 a 2.

[18] Uvedená ustanovení vymezují dovolenou výjimku z ústavně garantovaného práva účastníka na veřejné projednání věci v jeho přítomnosti (viz čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Nenastanou-li tedy ve věci předpoklady, kdy lze rozhodnout bez nařízení jednání, lze takto postupovat jen se souhlasem účastníků řízení. *A contrario*, pokud účastník řízení vysloví požadavek na nařízení jednání, je soud povinen mu vyhovět.

[19] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 11. 2005, čj. 4 As 46/2004 - 58, www.nssoud.cz, vyslovil, že pokud soud zamítl žalobu bez jednání poté, co na výzvu

předsedy senátu (§ 51 odst. 1 s. ř. s.) vyjádřil účastník řízení s takovým postupem nesouhlas, je kasační stížnost podaná z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. důvodná pro vadu řízení spočívající v tom, že byla účastníku odeprána možnost jednat před soudem.

[20] Shodná situace nastala i v projednávané věci. Městský soud podáním ze dne 7. 9. 2011 stěžovatele řádně vyzval, aby ve lhůtě dvou týdnů od doručení této výzvy sdělil, zda požaduje, aby bylo ve věci nařízeno jednání. Stěžovatel ve stanovené lhůtě městskému soudu sdělil, že trvá na tom, aby soud nařídil jednání. Městský soud však ve věci rozhodl bez jednání. V odůvodnění rozsudku přitom uvedl, že *„vzhledem k tomu, že žádný z účastníků řízení nepožádal výslovně o nařízení ústního jednání, vyjádřili tím žalobce i žalovaný odvolací správní úřad souhlas se zamýšleným postupem soudu rozhodnout ve věci samé bez nařízení ústního jednání. Z tohoto důvodu Městský soud v Praze postupoval podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. a o podané žalobě rozhodl, aniž ústní jednání nařizoval.“* Jelikož soud žalobu zamítl jako nedůvodnou, ve věci nenastaly předpoklady pro aplikaci 51 odst. 2 s. ř. s.

[21] Sdělil-li žalobce (stěžovatel) před uplynutím zákonné dvoutýdenní lhůty, že trvá na nařízení jednání a soud přesto jednání nenařídil a rozhodl ve věci samé, došlo v řízení k vadě, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. To samo o sobě představuje naplnění důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto přistoupil ke zrušení rozsudku městského soudu, jež je výsledkem řízení, v němž k takovému pochybení došlo, a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[22] Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, jaké skutečnosti chtěl při ústním jednání zejména uplatnit. Jednalo se spíše o faktické skutečnosti nežli právní důvody. Nejvyšší správní soud nemůže hodnotit jejich možný vliv na posouzení důvodnosti žaloby. Vzhledem k tomu, že při ústním jednání může být řízení před městským soudem doplněno ve směrech, které nyní nelze zcela předjímat, nemůže se Nejvyšší správní soud v tomto okamžiku vyjádřit k důvodnosti kasačních námitek směřujících vůči samotnému napadenému rozhodnutí žalovaného. Potvrzení správnosti vypořádání žalobních námitek městským soudem by postrádalo význam za situace, kdy nelze předem vyloučit, že během ústního jednání dojde k doplnění právní argumentace či rozvedení, ve lhůtě pro podání žaloby, uplatněných žalobních bodů.

[23] V novém řízení městský soud v souladu s požadavkem stěžovatele a vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) nařídí ústní jednání k projednání žaloby, ke kterému předvolá obě strany. Městský soud v novém rozhodnutí ve věci samé přihlédně i k výsledkům jednání. Rozhodne rovněž o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu